

DZIENNIK ŁÓDZKI

Rok I

Łódź, środa 21 listopada 1945 r.

Nr 139 (149)

Proces w Norymberdze rozpoczął się wczoraj

Zbrodnie niemieckie przed trybunałem świata

(Obsługa własna „Dziennika Łódzkiego“)

NORYMBERGA 20.11. Dziś rozpoczął się proces głównych zbrodniarzy wojennych w Norymberdze. Na salę sądową wchodziły oskarżeni. Twarze ich okryte są białoscianką. Nad sędziowskimi fotelami zwisają sztandary sojuszników: Francji, Anglii, ZSRR i USA. Napływ oficerów i przedstawicieli prasy zwiększa się

z minuty na minutę. Miejsca przeznaczone dla publiczności są wypełnione po brzegi. Na sali są zainstalowane kabiny radiowe. Każdy dziennikarz ma możliwość słuchania zeznań i mów w jednym z czterech języków. Tłumacze zajmują miejsca po prawej stronie sędziów. Delegacje składu sędziowskiego czterech państw zajmują miejsca. Adwokaci niemieccy przyczynają akta, rozmawiając z ożywieniem. Zachowano specjalne środki ostrożności. Sala sądowa obstawiona jest służbą bezpieczeństwa. Obecnych jest około 250 dziennikarzy. Rozpoczyna się proces. Obrona ma złożyć wniosek przeciwko oskarżeniu podsądnych o pogwałcenie prawa międzynarodowego, motywując to tym, że prawo to nie istniało w tym czasie gdy oskarżeni popełniali swoje zbrodnie. Następnie główni prokuratorzy odczytali każdy pewną część aktu oskarżenia.

Prokurator sowiecki czytał swoją część to- nem umiarkowanym i spokojnym. Mimo to sposób, jakim odczytał on ten dokument osiągnął olbrzymi efekt. Bez podnoszenia głosu akcentował on niektóre zdania bardzo silnie, wywołując niezwykle wrażenie. Prokurator sowiecki czytał tę część oskarżenia, która opisuje zniszczenia i zbrodnie, popełniane przez

Niemców w Związku Sowieckim, Polsce, Czechosłowacji, Jugosławii, Grecji i w rejonach Niemiec, znajdujących się obecnie pod okupacją sowiecką. Prokurator podkreślił, że rząd niemiecki i niemieckie dowództwo naczelne stosowały politykę całkowitej eksterminacji narodów wschodniej Europy.

KRONIKA POLITYCZNA

Generalissimus Stalin do premiera Rządu RP

WARSZAWA (PAP). Premier, ob. Osóbka-Morawski otrzymał następującą depezę od Generalissimusa Stalina: „Proszę Pana, Panie Premierze, przyjąć wyrazy wdzięczności za serdeczne życzenia, złożone z okazji 28 rocznicy październikowej, socjalistycznej rewolucji. J. Stalin.

Rozmowy polsko-czeskie

WARSZAWA (PAP). Poseł RP w Pradze, ob. Wierbiński, wręczył niedawno osobiste listy ministrowi spraw zagranicznych Republiki Czeskiej, p. Janowi Masarykowi notę rządu RP, proponującą podjęcie rozmów w sprawie całokształtu stosunków między Polską a Czechosłowacją.

Jugosłowiański min. handlu przybył do Warszawy

Wczoraj przybył samochodem z Belgradu do Warszawy jugosłowiański minister handlu i aprowizacji, inż. Nicola Petrovic jako przewodniczący jugosłowiańskiej delegacji handlowej dla przeprowadzenia rozmów gospodarczych z Rządem Jedności Narodowej.

Z obrad kongresu świata pracy w Warszawie

Imponujący rozwój ruchu zawodowego

Po przemówieniu delegata Związku Radzieckiego, kongres dokonał wyboru komisji: mandatowej, wnioskowej, statutowej i komisji-matki.

W następnym punkcie porządku dziennego przewodniczącego KCZZ ob. A. Doliński złożył sprawozdanie z ogólnej działalności za okres od 20 listopada 1944 r. do chwili obecnej. Z wygłoszonego sprawozdania o specjalną uwagę zasługuje ustęp, w którym referent omawia imponujący rozwój ruchu zawodowego w Polsce, zrzeszającego w swej organizacji wszystkich, pragnących szczerze pracować dla dobra Polski demokratycznej i świata pracy.

W dalszym ciągu swego referatu ob. Doliński dał rys historyczny rozwoju KCZZ. Ruch zawodowy w Polsce liczy dziś 24 zarządy główne, 14 komisji okręgowych Zw. Zaw., 141 Rad Powiatowych plus Rada Zw. Zawodowego m. st. Warszawy, 1.134 oddziały i 1.084.000 członków. Jest to, jak na jeden rok pracy dorobek, który mówi sam za siebie. Poza tą pracą, KCZZ i ludzie pracujący

na terenie ruchu zawodowego nie zaniedbali i innych odcinków roboty związkowej.

Zorganizowano Centralną Szkołę Związków Zawodowych i szereg kursów dla aktywistów związkowych i członków rad zakładowych. Na terenach zakładów pracy zorganizowano 2.170 świetlic, 82 kluby fabryczne, 30 domów kultury, 153 kluby sportowe i 522 biblioteki. Jednym z bardzo ważnych wydziałów przy Komisji Centralnej Zw. Zaw. jest tzw. Komisja Wczasów Pracowniczych, któ-

ra w krótkim okresie swego istnienia zdołała wyszukać, odremontować i urządzić w różnych częściach kraju szereg domów wypoczynkowych dla klasy pracującej.

Z kolei sprawozdanie z finansowej działalności Komisji Centralnej Zw. Zaw. złożył skarbnik KSZZ, ob. Sadło. Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej, uczestnicy Kongresu przystąpili do dyskusji.

(Dokończenie na str. 2-jej.)

Sprawy oświaty polskiej na międzynarodowym zjeździe w Londynie

WARSZAWA (PAP). W Międzynarodowym Zjeździe Oświaty i Kultury odbywającym się w Londynie bierze również udział delegacja polska. Część delegacji polskiej z min. Cz. Wycechem na czele powróciła już do kraju, druga część bierze udział w obradach. W zjeździe bierze udział 30 kilka narodów.

Na przewodniczącego zjazdu powołano p. Ellen Wilkonson, ministra Oświaty Wielkiej Brytanii na zastępcę Leona Bluma, przewodniczącego delegacji francuskiej, na jednego z wiceprzewodniczących ministra Oświaty Czesława Wycecha.

Minister Czesław Wycech w przemówieniu powitalnym mówił o wielkim zniszczeniu polskiego życia kulturalnego przez przemoc hitlerowska o pracy oświatowej.

Min. Wycech udzielił wywiadu „The Manchester Guardian” o rozwoju oświaty w odrodzonej Polsce. Ponadto ukazały się wywiady z delegacją w Times, New Chronicle, Kurjerze Polskim i Jutrze Polskim. Członkowie delegacji nawiązali kontakty z polską emigracją w Anglii. Olbrzymia większość Polaków żywo interesuje się życiem kraju i czeka tylko na możliwość powrotu do kraju.

Likwidacja bandytyzmu

SWIECIE (PAP). Funkcjonariusze wojew. Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego przy pomocy mieszkańców wsi Zalesie Królewskie zlikwidowali faszystowska szajkę morderców i rabusiów, grasującą w powiecie od kilku miesięcy.

Hersztem bandy był 26-letni Władysław Raczyński, który w czasie okupacji uprawiał bandytyzm pod przykrywką działalności polityczno partyzanckiej.

Znalazszy schronienie w Warszawie nawiązał kontakt z AK.

Po wkroczeniu Armii Czerwonej został wcielony do szeregów Wojska Polskiego, gdzie zaczął szeregować wśród żołnierzy defektów. Za działalność antypaństwową i zdradę tajemnic wojskowych skazany został przez Sąd Wojskowy w Lublinie na 10 lat więzienia. Wiezienie zamieniono mu na służbę w karnej kompanii frontowej z której zdezerterował. Udał się na Pomorze do Zalesia Królewskiego, gdzie zorganizował bandę, rekru-

tująca się z dezertersów wykończonych. Banda dokonała szeregu mordów na żołnierzach radzieckich ograbiając ich z mundurów i broni, szeregu napadów na urzędy, instytucje oraz ludność wiejską, zabierając gospodarzom trzode chlewną w całym powiecie świeckim. Bandyci staną wkrótce przed woj-skowym Sądem Specjalnym.

LIKWIDACJA BANDY NSZ W POWIECIE RYPIŃSKIM

RYPIN (PAP). W powiecie rypińskim zlikwidowano szajkę NSZ, złożoną z 6-ciu dezertersów i mającą na sumieniu cały szereg napadów na funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz napadów rabunkowych na rolników w kilku powiatach. Herszt bandy Jan Furga zastrzelony został w czasie pościgu po mordzie rabunkowym, jakiego dokonał na osobie oficera radzieckiego w lesie przy szosie Gołub — Wabrzeźno. Reszta bandy zlikwidowano w tych dniach.

Prokurator opisuje okropności

Majdanka i Oświęcimia

Oskarżeni patrzyli tępo przed siebie, podczas gdy prokurator opisywał okropności Majdanka i Oświęcimia, największych obozów śmierci w Europie Wschodniej.

Keitel słuchał z zaciśniętymi szcękami aktu oskarżenia, który wymieniał miasto za miastem

gdzie tysiące ludzi zostało zabitych, gdzie dobytek ludności został zniszczony. W miarę czytania aktu Jodl stawał się coraz bardziej nerwowy. Ribbentrop siedział jak skamieniały, po czym zakrył oczy rękoma.

Niezwykła rozprawa w dziejach sądownictwa

LONDYN (PAP). Agencja Reutera podaje, że we wtorek dwudziestu ludzi, którzy popełnili świat do wojny, zasiadło na ławie oskarżonych. Proces odbywa się przed Międzynarodowym Trybunałem Wojskowym. Oskarżeni będą odpowiadali za zamach przeciwko pokojowi, popełnienie przestępstw przeciwko pokojowi, popełnienie przestępstw wojennych i przestępstw przeciwko ludzkości.

Główny oskarżyciel Stanów Zjednoczonych Robert H. Jackson, będzie prowadził oskarżenie o zamach przeciwko pokojowi. Główny oskarżyciel brytyjski, sir Hartley Shawcross, zajmie się sprawą przestępstw przeciwko pokojowi w myśl zasady, że ten, który złamał pokój, jest przestępcą. Prokurator francuski

od odpowiedzialności. Oskarżenie będzie się starało, aby pewne organizacje nazistowskie zostały uznane jako przestępcze.

Wówczas postanowienie to będzie obowiązujące dla wszystkich sądów sojusznicznych, które będą sędzić później mniej sławnych hitlerowców. Główni oskarżyciele zgodzili się uznać Alfreda Kruppa ze słynnej niemieckiej fabryki broni, jako przestępcę wojennego. Nie będzie on jednak sądony przed trybunałem norymberskim.

Chorego gen. Rodenka, głównego oskarżyciela radzieckiego będzie zastępował płk. Piotrowski. Celem zapewnienia bezpieczeństwa, już w wigilię procesu przedsięwzięto środki ostrożności. Wartownicy rewidują ręczne torby kobiet i teczek mężczyzn przed wejściem do gmachu sądowego, w celu upewnienia się, że nie zawierają one jakiegokolwiek broni. Warty w pełnym rynsztunku krążą po korytarzach w pobliżu sali sądowej, a nawet na dachu. Inne zaś ustawione w głównych punktach miasta, aby mogły natychmiast reagować na demonstracje, których się zresztą nie przewiduje. Zaostrzono również czujność wobec oskarżonych. Nie wolno im przesuwać stołu lub krzesła na odległość wynoszącą mniej niż 4 stopy od zakratowanego okna. Wszystkim odebrano okulary.

Goering uśmiechnięty

O godz. 8.30 rano na salę sądową wszedł uśmiechnięty Goering w towarzystwie Hessa i Raedera. O godz. 8.45 wszyscy oskarżeni znajdowali się na sali sądowej. Oskarżeni wyglądają raczej na „Businessmanów“, czekających na konferencję, niż na więźniów przed rozprawą sądową. Ubrania ich są dobrze wyprasowane. Wydawało się, że wszyscy są dobrej myśli i rozmawiają z ożywieniem. Ribbentrop rozmawiał z Keitlem, który zjawiał się w zielonym mundurze wojskowym, Hess czytał książkę. Jedynie Goering podczas czekania zdradzał pewne podniecenie. Von Pappen siedzi w drugim rzędzie oskarżonych i wydaje się najbardziej obojętnym ze wszystkich. O godz. 10.03 ośmiu sędziów wkroczyło na salę sądową, otwierając oficjalnie proces przeciwko przestępcom wojennym. Niemieccy obrońcy ubrani byli w purpurę. Lord Lawrence, sędzia brytyjski, który przewodniczy na procesie, otworzył proces. Wyraził zadowolenie z faktu, że obrona będzie miała dość dużo czasu na przygotowanie się do procesu. Proces ten jest jedyny w dziejach sądownictwa świata.

„Wszyscy musimy wypełnić swoje obowiązki bez obawy przed opinią świata. Jest to proces publiczny i trybunał będzie nalegał na utrzymanie porządku na sali“. Następnie zarządził odczytanie aktu oskarżenia.

Attlee w Kanadzie

LONDYN (PAP). Agencja Reutera donosi z Ottawy, że premier Attlee przyjął na konferencji prasowej w Ottawie dziennikarzy krajowych i zagranicznych.

Na pytanie, czy dojdzie do porozumienia między wojskami holenderskimi i jawańskimi brytyjskie oddziały wycofują się, premier Attlee dał odpowiedź twierdzącą. W sprawie Palestyny premier Attlee oświadczył, że deklaracja Dalfoura przewiduje jedynie

kraj dla Żydów nie zaś państwo narodowe. Zdaniem premiera Attlee, rząd brytyjski stoi na stanowisku prowadzenia planowej gospodarki dla dobra organizacji międzynarodowego handlu.

Zapytany, czy możliwe jest prowadzenie handlu pod kontrolą rządu, premier Attlee odpowiedział: „Naturalnie. W Związku Radzieckim dzieje się tak już od szeregu lat“.

Stronictwo Pracy wznowiło działalność *Ważycami przez prasę*

(Deklaracja Stronictwa Pracy w skrócie). Stronictwo Pracy wznowia swą działalność, ażeby pracować nad ugruntowaniem po tęgi i suwerenności Polski oraz dobrobytu najszerzych mas pracujących.

Uznanie Rządu Jedności Narodowej przez wszystkie państwa sprzymierzone stwarza nowe, lepsze warunki pracy dla Polski. Praca ta może się odbywać tylko w kraju. Dlatego też w kraju winny się znaleźć z powrotem wszystkie nasze żywotne siły wraz z Wojskiem Polskim, które wniosło godny wkład w dzieło zwycięstwa.

Nowa Polska zdobyta w krwawej walce z okupantem najszerzym mas narodu polskiego, oswobodzona z izarzma hitlerowskiego przez zwycięską Armię Czerwoną i walczące wespół z nią Wojsko Polskie, wolność swą i przyszłość zabezpieczyć może tylko na drodze współpracy wszystkich narodów słowiańskich. Przyjaźń polsko - radziecka i współpraca z wielkimi demokracjami zachodu stanowią fundament polskiej polityki zagranicznej.

Wiadomości ze świata

— **Odnaczenie M. I. Kalinina.** Agencja TASS donosi, że przewodniczący Rady Najwyższej ZSRR, M. I. Kalinin, z okazji 70 rocznicy urodzin na mocy decyzji Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, został odznaczony orderem Lenina.

— **Zimowy rozkład radzieckich linii powietrznych.** Od 1 listopada br. linie floty powietrznej Związku Radzieckiego zaczęły pracować według nowego zimowego rozkładu.

Z Moskwy do Warszawy, Pragi, Bukaresztu, Wiednia i Berlina pasażerowie będą przybywać samolotami w ciągu jednego dnia.

— **Pierwsza fabryka samochodów na Ukrainie.** W Dniepropietrowsku na Ukrainie powstaje fabryka samochodów. W przyszłym roku fabryka rozpocznie montowanie samochodów. Elektrownia już pracuje.

— **Alfred Krupp — przestępca wojennym.** Przedstawiciel oskarżenia Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Związku Radzieckiego i Francji przy Trybunale Międzynarodowym dla spraw Przestępców Wojennych postanowił uznać Alfreda Kruppa, syna ciężko chorego Gustawa Kruppa v. Bohlen-Halbach za jednego z głównych przestępców wojennych. Sprawa przeciwko niemu zostanie wytoczona łącznie z innymi przedstawicielami wielkiego przemysłu niemieckiego.

— **Streicher zupełnie normalny.** Agencja „France Presse” donosi z Norymbergi, że słynny antysemita Julius Streicher, jeden z głównych przestępców wojennych, został poddany badaniom psychiatrów, którzy uznali, że jest on całkowicie odpowiedzialny za swoje czyny.

— **Samobójstwo sprawcy wybuchu wojny chińsko - japońskiej.** Agencja Reutersa donosi z Tokio, że b. dowódca armii japońskiej w prowincji Kwantung, baron Szigeru Hondzu, odpowiedzialny za wywołanie incydentu mukaińskiego, który zapoczątkował wojnę między Chinami i Japonią, popełnił samobójstwo w 24 godziny po wydaniu przez władze sojusznicze rozkazu aresztowania go jako przestępcy wojennego.

— **Majątek cesarza japońskiego.** Agencja Reutersa donosi, że rozkazem generała Mac Arthura, majątek japońskiej rodziny cesarskiej został zaskwestrowany. Dozwolone są tylko wypłaty na bieżące wydatki.

— **Rezultaty wyborów w Bułgarii.** Agencja TASS donosi z Sofii, że w całej Bułgarii z ogólnej liczby 4.504.731 udział w wyborach do zgromadzenia narodowego brało 3.862.492 wyborców, tj. 86 proc. wszystkich uprawnionych. Na kandydatów Frontu Ojczyźnianego padło 3.407.355 głosów, tj. 88,2 proc. wszystkich głosujących.

Nowa Polska musi dać wystarczające warunki życia i rozwoju całemu narodowi, przede wszystkim granicy zachodniej państwa na Odrze i Nysie Łużyckiej wraz ze Szczecinem jest życiowym postulatem narodu polskiego. W polityce Związku Radzieckiego, który popiera słuszne żądania całego narodu co do zachodnich granic państwa, widzimy gwarancje urzeczywistnienia naszych słusznych żądań terytorialnych.

Nowa Polska musi znaleźć takie formy ustroju, które pozwolą na twórcze włączenie się w dzieło odbudowy wszystkich sił żywotnych w narodzie. Dlatego najszerzej pojęta demokracja uwzględniająca podstawowe obowiązki i prawa obywatelskie, nieustanna współpraca rządu i stronniczo politycznych jest podstawowym warunkiem odbudowy Polski.

W zakresie ustroju społeczno - gospodarczego Stronictwo Pracy uznaje za celowe dokonane już reformy i wyzwolenie gospodarstwa narodowego z pod hegemonii wielkiego kapitału. Równocześnie podkreślamy, że zdrowe i suwerenne gospodarstwo narodowe nie powinno wykluczać inicjatywy prywatnej w handlu, rzemiośle oraz drobnym i średnim przemyśle. Dlatego opieka nad rzemiosłem, zdrowym wolnym handlem, drobną i średnią własnością ze strony państwa jest postulatem stronictwa.

Uważając za konieczne scalenie wszystkich wysiłków różnych szerzej demokratycznych kół rzemiosła, kupiectwa, inteligencji pracującej i niezorganizowanych dotąd ro-

botników i rolników w jedno wielkie stronictwo zdolne zarówno do obrony słusznych postulatów gospodarczych swojej warstwy, jak i do wydajnego wsparcia państwa w jego pracach ogólnonarodowych, deklarujemy gotowość współpracy z Rządem Jedności Narodowej i zgłaszamy postulat rozszerzenia podstawy politycznej tego rządu o Stronictwo Pracy.

Witając powrót do kraju prezesa zarządu głównego Stronictwa Karola Popiela, który wespół z szeregiem innych działaczy emigracyjnych Stronictwa Pracy na terenie Londynu znajdował się w ostrej opozycji do polityki Raczkiewicza i Arciszewskiego, powierzymy mu nadal stanowisko prezesa Stronictwa oraz postanawiamy, że do czasu zwołania kongresu Stronictwa funkcjonować będzie wraz z nim komitet wykonawczy zarządu głównego, złożony z przedstawicieli stron obu w równej ilości: prezes Karol Popiel, wiceprezesi: Zygmunt Felczak, Józef Kwasiński, dr Zbigniew Madeyski, dr Tadeusz Michejda, Piotr Nowakowski, dr Feliks Widy-Wirski, sekretarze: Stefan Brzeziński, Stanisław Bukowski, Konstanty Turowski, skarbnik: Antoni Antczak, członkowie: Jerzy Domiński, Józef Gawrych, prof. dr Kazimierz Kumaniński, Jerzy Lewandowicz, dr Marian Lityński, Józef Maciejewski, Eugeniusz Streltich, dr Damazy Tilgner. Stałe przedstawicielstwo Stronictwa Pracy w komisji porozumiewawczej stronniczo demokratycznych sprawują: prezes Karol Popiel i wiceprezes Zygmunt Felczak.

Trzeci dzień obrad Kongresu Świata Pracy

(Dalszy ciąg ze str. 1-szej).

Po zamknięciu dyskusji, zabrał głos ob. Witaszewski, który zreasumował wyniki ogólnej dyskusji, mówiąc m.in. „Dyskusja, jaka toczyła się nad referatem i sprawozdaniem z działalności Komisji Centralnej Zw. Zaw. wykazała, że wszyscy delegaci docenili należycie prace KCZZ w ciągu roku jej działalności i całkowicie uznali nakreśloną przez nią główną linię postępowania, której podstawą jest jedność ruchu zawodowego.

Ob. Witaszewski podkreślił konieczność utrzymania jedności ruchu zawodowego. Na zakończenie mówca podkreślił bardzo mocno wielką odpowiedzialność, ciążącą na polskim nauczycielstwie za wychowanie młodzieży.

Z kolei Kongres przeszedł do następnego punktu porządku dziennego, w którym wiceprzewodniczący Komisji Centralnej, ob. Kuryłowicz, złożył sprawozdanie ze światowego Kongresu ZZ w Paryżu.

Dzień 3 października rb. był dniem historycznym. W dniu tym Kongres przyjął uchwałę o utworzeniu nowej Światowej Federacji ZZ. Z ramienia Polski, wybrany został jako zastępca do Komitetu wykonawczego, ob. K. Witaszewski do rady głównej wybrany został A. Kuryłowicz i jako zastępca ob. K. Jasiński.

Referent omawia dokładnie przebieg I sesji Międzynarodowej Federacji Zw. Zaw.

KOBIETY W WALCE Z OKUPANTEM
W następnym punkcie porządku dziennego referat pt. „Położenie kobiety, pracującej i jej udział w ruchu zawodowym”, wygłosiła ob. Cieślukowska. Referentka przytacza na wstępie przykłady wielkiego wkładu kobiet w walce klasy robotniczej.

Przechodzi następnie do omówienia walki kobiet o niepodległość. Padają nazwiska: Stefania Sempołowska, Antoniny Sokolicz, i wiele innych wybitnych działaczek politycznych i bojowych, które oddały swe życie w walce o Polskę demokratyczną.

Kobiety w walce z okupantem — mówi ob. Cieślukowska — wysunęły się na czoło

we pozycje. Piękna karta w historii narodów zapisały kobiety w Wojsku Polskim. I obecnie, w okresie odbudowy, nie małą rolę odgrywają kobiety, które biorą udział w produkcji. Wzrastający udział kobiet w produkcji, spowodował jeszcze na wiele lat przed wojną, konieczność specjalnego ustawodawstwa o ochronie pracy kobiet. Ustawodawstwo to w naszym ustroju przedwojennym, było w dużej mierze fikcją.

Udział kobiet w związkach zawodowych zwiększył się ostatnio znacznie. Ob. Cieślukowska przechodzi następnie do omówienia zdobyczy, jakie w dziedzinie ustawodawstwa osiągnęły kobiety w Polsce demokratycznej.

Rząd grecki nadał się do dymisji

ATENY, 20.11 (Obsł. wł.). Rząd Cannelopoulosa podał się dziś do dymisji.

RZĄD KOALICYJNY W GRECJI?
ATENY, 20.11 (Obsł. wł.). Arcybiskup Damaskinos konferował dziś z byłym premierem i przywódcami politycznymi na temat wyrównania różnic partyjnych w interesie państwa w związku z możliwością stworzenia rządu koalicyjnego.

Przeciw rządowi w Portugalii

LIZBONA, 20.11 (Obsł. wł.). Wyniki wyborów niedzielnych w Portugalii nie będą prawdopodobnie ogłoszone wcześniej, niż późnym wieczorem we wtorek. Według przewidywań obliczeń głosowało tylko 42 proc. wyborców, reszta wstrzymała się od oddania głosów na listę rządową. Donoszą również, że wszyscy członkowie komisji ruchu zjednoczenia demokratycznego zostali aresztowani.

Podwaliny pod jednolitą linię księgowości

położył zjazd kierowników kontroli Min. Przemysłu

Dwudniowy zjazd jednostek organizacyjnych Min. Przemysłu, przy których znajdują się organy kontrolne wypełnił szereg referatów.

Omawiając szczegółowo wprowadzenie do wszystkich instytucji gospodarczych jednolitego planu kont — prof. Skrzywan zaznaczył, że celem jego będzie ujęcie przez państwo w swe ręce kierownictwa gospodarką. Dotyczy to będzie zarówno przedsiębiorstw przemysłowych, jak i handlowych, upaństwowionych i prywatnych. System kont będzie ujednoczony i obowiązywać wszystkie branże, co umożliwi usunięcie różnorodnych rozwiązań. W tym celu zarówno w Warszawie jak i większych miastach zorganizowane zostaną kursy, na których będzie przeszkolony personel księgowy Centralnych Zarządów i Zjednoczeń.

Jednym z ciekawszych, interesujących szerszy ogół — był referat ob. F. Kowalskiego z dep. kontroli Min. Przemysłu, który mówił o reprzywatyzacji i dzierżawie przedsiębiorstw przemysłowych.

W tej dziedzinie do niedawna panował chaos i obserwowano można było wiele niedociągnięć, co wywoływało protesty ze strony czynnika społecznego. Ostatnio sprawa ta została ujęta w ścisłe ramy przepisów. Jak wiadomo, dziś nikt nie może być wprowadzony w posiadanie majątku mającego szczególne znaczenie dla interesów państwa. Reprzywatyzowane mogą być tylko przedsiębiorstwa o znaczeniu lokalnym, podległe miejscowym dyrekcjom przemysłu, o ile nie zatrudniają więcej niż 50 robotników. Ponadto ustawa pozwala na reprzywatyzację tylko majątku opuszczonego, w żadnym zaś wypadku porzuconego (poniemieckiego), który przechodzi na własność państwa.

W drugim dniu obrad przemawiali: dyr. Wojciechowski na temat bilansu otwarcia i dyr. Szymański o celach i organizacji kontroli, podkreślając, że rozwój organizacji kontroli, jako wynik ustroju społecznego odbiega od typu policyjnego i

zbliża się do formy kontroli społecznej. Prelegent mówił również o tym, że czynnik społeczny i polityczny musi dopomagać kontroli do wpaiania w społeczeństwo świadomości, że interes państwa jest interesem jednostki. Mówca zapowiedział, że w Gliwicach odbędzie się wkrótce kurs dla kadr inspektorów kontroli.

Po ożywionej dyskusji zabrał głos przedstawiciel ministerstwa zapowiadając, że wkrótce ukaże się dekret, uchwalony przez Radę Ministrów, dotyczący nadania statutu prawnego Zjednoczonym działającym w ramach Min. Przemysłu. Dekretem tym wszystkie dotychczasowe akty erekcyjne zostaną zatwierdzone. Mówca przypomniał, aby Zjednoczenia, nie posiadające dotychczas aktu erekcyjnego, postarały się o to, bo później droga będzie znacznie utrudniona.

Na zakończenie zabrał głos przewodniczący zjazdu, dyr. Szymański, donosząc że księgowi łódzcy zwrócili się za pomocą memoriału o stworzenie Izby Księgowych. Projekt ten jest rozpatrywany w ministerstwie, jednakże spotkał się ze sprzeciwem Komisji Centr. Zw. Zawodowych.

Zjazd niewątpliwie wydał dobre rezultaty. Zasadą jego w pierwszym rzędzie jest położenie podwalin pod jednolitą linię księgowości.

Berlińskie niedyskrecje

Specjalny wysłannik „Dziennika Zachodniego” pisze w korespondencji z Berlina:

Młodzież niemiecka nie bardzo przejmując się przegraniem wojny. Niemki chętnie porozumiewają się z żołnierzami armii okupacyjnych. Nie bez wpływu jest tu oczywiście amerykańska czekolada, angielskie papierosy, rosyjska słonina i francuskie perfumy. Taka też jest kolejność popularności ofiarodawców. Najbardziej niechętnie odnoszą się Niemcy do Francuzów, najchętniej do Amerykanów. Młodzież niemiecka, specjalnie żeńska, ogarnięta jest szaleem tańca, zabawienia się i wyzicia. Lokale taneczne rosną jak grzyby po deszczu. Zresztą nie tylko taneczne. Natknąłem się na lokal, w którym przy dyskretnie zaściemnym oświetleniu i przytłumionej muzyce, siedziały przy stolikach pary: młodzi chłopcy i ich opiekunowie. Ani jednej kobiety w lokalu. Niemcy w tym dziale zdolały się szybko „zRoehmować”.

Straty wojenne Polski

„Życie Warszawy” drukuje wywiad z szefem Biura Odszkodowań, dr E. Sommersteinem na temat strat wojennych Polski. W przybliżeniu straciliśmy około 6 milionów ludzi. Straty materialne wynoszą ponad 100 miliardów złotych, oczywiście, przedwojennych.

Na pytanie, jakie są straty polskie i czy w ogóle mogą być one oszacowane w pieniądzu, czy są już dane dotyczące strat biologicznych w Polsce, jak należy ocenić inne straty obywateli polskich, dr Sommerstein odpowiedział:

Ilość osób, które utraciły życie wskutek działań wojennych, stanowi zaledwie 7 1/2 procent ogółu strat. 92 1/2% zatem ubytku w ludziach jest wyłącznym rezultatem znanych metod okupacji niemieckiej. Również wypalenie do fundamentów Warszawy, zniszczenie Gdańska, Poznania, jak i inne zbrodnie niemieckie nie były związane z potrzebami wojny. — Straty nie do powetowania poniosła Polska w dziedzinie kultury...

...Rejestracja strat w potencjale biologicznym, zainicjowana przez Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów, jest jeszcze w pełnym toku. Na podstawie danych szacunkowych można już dziś postawić twierdzenie, że rejestracja strat w ludności ustali liczbę 6 milionów zamordowanych, zwłaszcza że — przy uwzględnieniu danych przedwojennych — cyfra wy-mordowanej ludności żydowskiej dochodzi do 3.200.000 osób. Polska, ze względu na 6 milionów zamordowanych obywateli polskich, Polaków i Żydów, wysuwa się bezapelacyjnie na pierwsze miejsce w tragicznej klasyfikacji zniszczeń wojennych...

...W dniu 1 listopada 1945 r. ilość złożonych wniosków rejestracji strat przekroczyła milion.

Największe zainteresowanie i najbardziej sprawna organizacja daje się zauważyć na ziemiach zachodnich: w województwie pomorskim złożono 230 tys. wniosków na sumę 10 miliardów złotych przedwojennych, w województwie pomorskim — 155 tysięcy wniosków na sumę przeszło 7 miliardów; w województwie śląsko - dąbrowskim 97 tys. wniosków na sumę 4 miliardów, w województwie kieleckim 187 tys. wniosków na sumę blisko 2 miliardów, województwo warszawskie prócz Warszawy oblicza ilość złożonych wniosków na 100 tys. z sumą odszkodowań 2 miliardy. Pozostałe województwa rozpocząły rejestrację w terminach późniejszych i mają stosunkowo mniejsze rezultaty...

...Z tak zwanej Generalnej Guberni zostało zagarniętych w łapankach ulicznych, w nocnych blokadach dzielnic miejskich, w obławach po wsiach i gminach — 1.262.700 mężczyzn i 680.900 kobiet. Na ziemiach zachodnich, przyłączonych z pogwałceniem prawa międzynarodowego do Niemiec cztery i pół miliona mężczyzn i kobiet musiało pracować ciężko i pod przymusem dla niemieckich celów i potrzeb wojennych...

Nie da się natomiast nigdy ani oszacować, ani opisać t. zw. imponderabilii:

Ze zniszczeniem życia i zdrowia milionów niewinnej ludności cywilnej szły w parze tortury moralne, upodlenie, dyskryminacja religijna i narodowościowa, hańbienie godności ludzkiej, rozkład moralny jadem faszyzmu i hitleryzmu.

Pracownicy budowlani z Warszawy na Śląsk

WARSAWA, 19.XI. (Tel. wł.). Parę tysięcy pracowników budowlanych pozbawionych ostatnio pracy w Warszawie otrzymują pracę na Śląsku, głównie we Wrocławiu. Wszyscy ci pracownicy mają zapewnione odpowiednie warunki mieszkaniowe.

Co dzień fraszka

10 : 1

(Radziecka drużyna piłkarska „Dynamo” odnosi w Anglii wielkie sukcesy).
Niespodzianka, zdumienie, podziw i zachwyty:
tak jeszcze — nie był Albion „dynamicznym” bity.

czyś.

ZAG.

Państwo wprowadza planową gospodarkę

Cechująca dotychczas nasze życie gospodarcze partyzantka — jak słusznie niejednokrotnie zauważono — zbliża się szczęśliwie ku końcowi. Państwo, jako czynnik wyłącznie regulujący puls gospodarki narodowej, zdołało opracować właściwe ramy i ująć w plan działania na poszczególnych odcinkach przemysłu i handlu. Na ostatnim ogólnopolskim zjeździe kierowników biur kontroli przy Zjednoczeniach i Centralnych Zarządach, wchodzących w skład Min. Przemysłu, zapoznano zebranych z podstawami na jakich ma być prowadzona obecnie we wszystkich przedsiębiorstwach księgowość.

We wszystkich ministerstwach wykażane są pośpieszenie i uzgadnianie plany, które pozwolą na uporządkowanie naszej gospodarki. Świadczy to o tym, że kończy się wreszcie fragmentaryczność poczynań. Dziś główne gałęzie naszego przemysłu pracują dzięki wysiłkowi robotnika i nielicznych fachowców — prawie normalnie. Nadszedł więc czas na drugi etap, na planowanie, które położyłoby kres przeciekaniu olbrzymich sum — dzięki płynności stosunków gospodarczych — do kieszeni rozmaitego kalibru spekulantów i aferzystów. Wprowadzenie planowości działania we wszystkich gałęziach przemysłu umożliwi wreszcie podniesienie dochodów świata pracy, oraz przyczyni się do zwiększenia dochodowości przedsiębiorstw i obniżenia cen.

Z uznaniem należy podkreślić starania rządu, który dąży do tego, aby równocześnie z wprowadzeniem od 1 stycznia 1946 r. racjonalnej gospodarki, mieć w tym czasie w terenie przygotowany sztab ludzi, który by czuwał nad właściwym wcielaniem tego planu w życie. Mamy tu na myśli zorganizowanie w Zabru na Śląsku kursu planowania dla naczelników Wydziałów Państwowego Zjednoczenia Przemysłu Spożywczego i naczelników Wojewódzkich Oddziałów tego przemysłu.

Obecny na otwarciu kursu wiceminister przemysłu i handlu dr Nowiński, przemawiając, oświadczył m. in.:

„Musimy oprzeć naszą gospodarkę nie tylko na dochodach z monopolów, nie tylko na wpływach z podatków, ale przede wszystkim oprzeć ją na dochodach z dużych przedsiębiorstw przemysłowych, pozostających pod zarządem państwa. Przemysłowi spożywczemu państwo stawia dwa zadania do wykonania: zwiększenie dochodowości przedsiębiorstw i obniżenie cen.

„Liczliwość niektórych pracowników w przemyśle spożywczym pozostawia wiele do życzenia i nieraz pieniądze przeznaczone dla Skarbu Państwa wędrowały do prywatnych kieszeni. Nieuczciwi ludzie, korzystając z tego, że w przemyśle spożywczym na poszczególne artykuły były ceny szybywe i ceny komercyjne, wykorzystywali ten moment, aby kupować artykuły po cenach szybywych, a sprzedawać je po cenach komercyjnych. Dlatego też postanowiliśmy znieść w przemyśle spożywczym te dwójki ceny”.

Wiceminister dr Nowiński oświadczył dalej, że rząd zdecydował się nie eksportować z kraju artykułów żywnościowych nawet gdyby w niektórych działach produkcji tego przemysłu zachodziły pewne nadwyżki jak np. w browarnictwie lub cukrownictwie.

Takie stanowisko rządu społeczeństwo, a przede wszystkim ludność pracująca miast wita z najwyższym uznaniem. Widzi bowiem w nim chęć zdecydowanego wpływu na obniżkę cen wszystkich artykułów spożywczych.

Wprowadzenie planowej gospodarki przyczyni się niewątpliwie do zwiększenia dochodowości przedsiębiorstw, obniżki cen na towary oraz pomnożenia wpływów skarbowych, o ile poszczególne urzędy skarbowe staną naturalnie, na wysokości zadania. Obecnie na urzędnikach skarbowych spoczywa ciężar zwiększenia Skarbowi Państwa w czwartym kwartale br.

Wzdłuż i wszerz Polski

Keszciówki i młyny

KRAKÓW. — W województwie Krakowskim znajduje się 380 resztówek, z czego Samopomoc Chłopska przejęła 220, szkoły rolnicze 101, dyrekcja lasów 14, lecznice weterynaryjne 28. Reszta pozostaje nadal pod zarządem Wojewódzkiego Urzędu Ziemińskiego. Poza 30 gorzelniami, w resztówkach znajdują się 142 młyny, 4 tartaki, 6 cegielni, 2 olejarnie i 2 fabryki marmolady.

Obława na szabrowników

POZNAŃ. — W wyniku obławy na szabrowników, przeprowadzonej przez Wydział Kontroli Zarządu Miejskiego przy pomocy Władz Bezpieczeństwa, na jednym z podmiejskich dworców w Poznaniu spisano protokół przeciwko 42 osobom, skonfiskowano 153 szt. bagażu podręcznego, 33 przesyłki kolejowe oraz 30 szt. bagażu porzuconego, do którego nikt się nie chciał przyznać. Odebrany towar, pomiędzy którym znajduje się 300 lamp radiowych, bielizna, materiały wełniane itp. przedstawia wartość 2.000.000 złotych.

Nafta pod Inowrocławiem

KROSNO. — Na zjeździe przemysłu naftowego odbytym pod przewodnictwem wiceministra przemysłu inż. Rumińskiego, wybitni geolodzy i inżynierowie oświadczyli, że droga nowych wierceń na terenach koło Żywca i Mielca znaleźć można znaczne ilości ropy naftowej i gazu. Tereny te pod względem geologicznym są już całkowicie opracowane. W dalszym ciągu zjazd stwierdził, że niezależnie od Mielca i Żywca trzeba będzie przystąpić również do wierceń w całym kraju, szczególnie koło Inowrocławia.

Bazy hydrograficzne

SZCZECIN. — Przy delegaturze Głównego Urzędu Morskiego w Szczecinie została stworzona nowa baza hydrograficzna. Baza będzie oznaczała torry wodne, utrzymywała sygnalizację dla bezpieczeństwa żeglugi oraz

Statki UNRRA w Gdańsku i Gdyni

GDANSK. — Ostatnio do portu w Gdańsku przybył amerykański statek „Samuel Nelson” o pojemności 7.176 BRT. Statek przybył z portu Houston w zatoce Meksykańskiej z ładunkiem bawełny, maki pszennej, mydła, odciepki i butów o łącznej wadze 5013 ton. Do Gdyni przybyły dwa statki angielskie: G/S „Fort Spokane” i S/S „Ocean Stranger”. Wyładownia one przy wybrzeżu indyjskim samochody ciężarowe w ilości 252 sztuk. W październiku br. przeszło ogółem przez Gdańsk i Gdynię 298 statków o łącznej pojemności 250.043 BRT, z tego weszły 143

wpływów z podatków o 1 miliard złotych.

Zadanie ciężkie, ale i zaszczytne, daje bowiem urzędnikom skarbowym możliwość dopomożenia państwu, a równocześnie i szeregiem masom pracującym przez ujawnienie tych wszystkich spekulantów, którzy dorabiają się olbrzymich fortun, uchylając się jednocześnie od świadczeń podatkowych.

Aby temu podołać, sami urzędnicy muszą skończyć z liberalizmem podatkowym i korupcją, jaka panowała ze względów zresztą zrozumiałych w okresie okupacji. (w)

wykonywała wszelkie pomiary. Zasięg bazy ciągnie się od Szczecina do latarni w Sołtysewie, obejmując w ten sposób Kołobrzeg. Pozostała partię wybrzeża od Perłowa poprzez Gdańsk i Gdynię do Elbląga obsługuje baza hydrograficzna w Gdyni. Przy oddziałach nawigacyjnych w terenie zakładane są stacje meteorologiczne i stacje ostrzegawcze sztormowe.

7 gorzelni w powiecie

CHOJNICE. — W powiecie chojnickim nad Odrą podstawa gospodarstw rolnych jest uprawa ziemniaków. W związku z tym rozwinięciem się tam przemysł gorzelniczy. Obecnie czynnych jest 7 gorzelni. W gminach północnych powiatu duży obszar gruntów ornych zajmują plantacje buraków cukrowych i nasiennych. Odbiorca buraków cukrowych jest cukrownia, znajdująca się pod Szczecinem.

Wielkie możliwości eksportowe

ŚWIDNICA. — W rejonie Świdnicy na Dolnym Śląsku uruchomiono pod zarządem państwowym 5 fabryk przemysłu drzewnego, których zdolność produkcyjna przedstawia wartość 10 milionów zł. miesięcznie. Głównymi odbiorcami tych fabryk były dawniej firmy zagraniczne w Szwecji, Anglii, Ameryce i Holandii. Obrót dwóch tylko fabryk wynosił przed wojną po milionie dolarów rocznie, Zjednoczenie Przemysłu Drzewnego czyni starania celem nawiązania stosunków handlowych z zagranicą.

Skorowidz więźniów

TARNÓW. — Strażnikom więziennym tarnowskiego gestapo udało się uratować skorowidz wszystkich więźniów, którzy w latach 1939—1945 przeszli przez lochy więzienia tarnowskiego. Dane statystyczne wskazują, że w okresie „gospodarki” hitlerowskiej w więzieniu tym zmarło 126 osób śmiercią głodową, ogólna zaś lista ofiar, wynosi około 18 tys. osób.

Po prostu

Kto za to odpowiada?

Ze zrozumiałych powodów sprawy dotyczące filmu i kina bardzo nas obchodzą. Nie jest więc rzeczą dziwną, że demokratyczna prasa, której zadaniem m. in. jest zwalczanie wszelkich błędów i wytykanie niedociągnięć, zajmuje się i tą dziedziną. Wszak film jest jednym ze sposobów upowszechniania kultury, ważkim środkiem propagandowym — nie może być więc traktowany po macoszemu. Należy mu się troskliwe nim zajęcie.

Przed filmem naszym stoją wielkie zadania. Musimy jedno stwierdzić: zadania te nie są łatwe, zwłaszcza obecnie. Winnymi więc być wyrozumiali. Cóż, kiedy to często z trudem przychodzi. I tak np. w dniu 9 bm. dzienniki doniosły o pokazie prasowym krótkometrażów: „2x2=4”, a tymczasem już w „Przekroju” z końca lipca czy początku sierpnia, czytaliśmy o ukończeniu prac nad tym filmem i oglądaliśmy nawet fotografie. Przypuściliśmy, że były wtedy zakończone tylko zdjęcia. Ale przecież montaż krótkometrażówki nie może trwać przeszło trzy miesiące. Co przez ten czas z tym filmem robiono? To jedna z zagadek.

Inne zagadnienie. Nie będąc w pierwszym okresie samowystarczalni pod względem filmów własnych, musieliśmy się zwrócić o pomoc do obcych. Nie odmówił nam jej Związek Radziecki. Dał nam do wyboru całą swoją produkcję. Ale w 75% zakontraktowaliśmy filmy słabsze, często wprost złe. Mało tego. Najgorszym zrobiono największą reklamę. Nie mówmy już o takich filmach, jak np. „Za siedmioma górami”, bo rozumiemy, że filmy te były kręcone w najcięższym okresie, że musiano w ich realizacji zrezygnować z wielu efektów na koszt propagowania obrony ziemi ojczystej. Jestem przekonany, że filmy te wtedy spełniły swoje zadanie w zupełności. Ale z chwilą pokonania wroga do nas już nie powinny trafić. Powiedzmy za to otwarcie, że pokazany ostatnio „Iwan Groźny” nie zasługiwał na tę reklamę, jaką został poprzedzony. Chcę podkreślić, że propaganda mogła postawić w złym świetle produkcję radziecką, bo starała się nam wmówić, że obraz ten jest ewenementem w dziejach kinematografii itp. Tymczasem „Lenin w październiku” czy doskonały film (poza drobnymi wadami) p. t. „Nr 217” przeszedł po cichu, bez szumnej reklamy. Dlaczego? Zła wola, czy nieznamość rzeczy? I jedno i drugie bardzo smutne.

Bolączka z Innej dziedziny. Nr 114 „Dziennika Łódzkiego” z dnia 27 października br. przyniósł następujące ogłoszenie: „Celem udostępnienia szerokiej publiczności seansów filmowych organizuje się codziennie w kinach m. Łodzi seanse dodatkowe w godz. 14—16... Piśma („Dziennik Łódzki”, „Kurier Popularny” i „Głos Robotniczy”) odpowiednio zareagowały, wprowadzając te zmiany do swych kronik. Nie zareagowały tylko... kina. Dlaczego? Kto za to odpowiada?

OLD

Odpowiedzi Redakcji

GRODZKI STANISŁAW. Zgadamy się z Panem, że „zupełny brak opieki lekarskiej w miasteczkach i wsiach jest zagadnieniem b. poważnym”. Ale coż robić: lekarzy mało, a wśród nich nielicznej kadry dr Judym jest przeważnie postać literacką. P.S. Nad Pańskim projektem w sprawie felczerów zastanowimy się.

KOŁACZ EDMUND, BERNARD MIK, DŁUŻYŃSKI ANTONI, MASLIKOWSKI KAZIMIERZ KWAPISZ WŁADYSŁAWA, SKIBIŃSKI ALFRED W PABIANICACH. „Lrytuje nas” — piszecie — „traktowanie hurtem tych obywateli, którzy znaleźli się w kolizji z własnym zdrowiem”. Nas również. Sprawa gruźlicy i gruźliczków jest zbyt poważna („tyle samo ważna, co utrzymanie granicy na Nysie”), byśmy ją mieli zatapiać w krótkiej „Odpowiedzi Redakcji”. Napiszemy na ten temat obszerny felieton.

N. b. Mamy wrażenie, że niesłusznie wypożyczacie wojnę podziłowi społeczeństwa na różne klasy aprowizacyjne. Podział ten bowiem ma raczej znaczenie moralne niż praktyczne. Natomiast podziłamy waszą niechęć do stołówek. My, łódzcy dziennikarze, również z niej rezygnujemy. Nie chcemy być „w kolizji z własnym zdrowiem”.

ANONIM (list niepodpisany). Nie jesteśmy grafologami. Z samego charakteru pisma nie potrafimy odgadnąć pici autora, ale bez względu na płeć stwierdzamy, że uwagi — zupełnie słuszne. Jeśli bowiem wyzywa się ludność, aby odciążała przeludnioną Łódź i osiedlała się w miejscowościach podmiejskich, zadaniami P.K.P. jest ułatwić podmiejskim osiedleńcom komunikacyjny kontakt z miastem. Wysokie ceny biletów kolejowych nie zachęcają nikogo do opuszczenia t. zw. polskiego Manchesteru.

MIECZYSLAW ŁAKOMSKI W ŁÓDZI, ul. Piotrkowska 236, pok. 12. Twierdzi, Pan, że pobyt w Muzeum Przyrodniczym (na terenie łódzkiego parku im. Sienkiewicza) dostarczył Panu wrażenia, iż znajduje się Pan w Tatrach? Informacja Pana b. się przyda tym wszystkim obywatelom, których nie stać na wyjazd do Zakopanego.

APOLONIA ŻYŁKOWSKA w Łodzi. Nie, proszę Pani, takich rzeczy nie drukuje się w porządnym piśmie. Nie radzimy ich również wypisywać na parkanie. Ponadto, o co Pani właściwie chodzi? Czy Pani nie jest przypadkiem mężczyzną? (Bo skąd pseudonim „Iwan Groźny?”)

HAŁSKI KAZIMIERZ I SIKORA JÓZEF. — Ukazanie się białego chleba na kartki obniży chyba jego cenę w wolnym handlu.

W. Jedl.

Cele i zadania

„Koła Warszawian w Łodzi”

Rzucona przed paru miesiącami na łamach „Dziennika Łódzkiego” myśl zręcznie się warszawian zamieszkałych w Łodzi doczekała się realizacji. Zawiązało się „Kolo Warszawian w Łodzi”, które powinno skupić wszystkich b. mieszkańców stolicy, przebywających obecnie na terenie Łodzi i jej okolic.

„Kolo Warszawian” jest stowarzyszeniem o charakterze społeczno-samopomocowym. Głównym celem i zadaniem „Kola” jest przytoczenie z pomocą warszawianom, którzy bytku zagłada stolicy pozbawiła domu, do rzędzie tym spośród nich, którzy skutkiem podostępnego wieku, choroby lub innych okoliczności pozbawieni są zdolności zarobkowania i skutkiem tego cierpią nie-dostatek, a niejednokrotnie nędzę.

Dola tych ludzi — starców, którzy utracili cały swój dorobek i u schyłku życia niezdolni są podjąć na nowo ciężką wal-

kę o byt, matek obarczonych drobnymi dziećmi i wielu innych ofiar burzy dziejowej — jest w wielu wypadkach wprost tragiczna. Wiele osób mieszka w najokropniejszych warunkach, nie ma niezbędniejszych sprzętów, nie ma czym się okryć i przyodziać, nie posiada opał na zimę i żywności. Osoby słabsze, a zwłaszcza dzieci, chorują z niedożywienia i niedostatku.

Tym ludziom trzeba pomóc, trzeba otoczyć ich opieką materialną i moralną. Statut „Kola Warsz.” przewiduje m. in. wyjednywanie u władz przydziałów żywnościowych i odzieżowych, prowadzenie stołówek dla niezamożnych członków „Kola”, opiekę nad matką i dzieckiem, udzielanie bezpłatnych porad prawnych itp. Aby zdobyć środki, które pozwoliłyby na zorganizowanie skutecznej akcji pomocy, „Kolo” zamierza urządzać imprezy dochodowe.

Praca dla radiotelegrafistów

Ministerstwo Poczty i Telegrafów poszukuje radiotelegrafistów i radiotechników dla obsługi radiostacji.

W związku bowiem z budową wojewódzkich i powiatowych radiostacji w najbliższym czasie zostanie uruchomionych 30 urzędów radiotelegraficznych.

Cywilni jak również byli wojskowi, radiotelegrafisci i radioelektrycy mogą się rejestrować w Ministerstwie Poczty i Telegrafów, Warszawa, Praga, Ratuszowa 11 o sobiście lub nadsyłając wnioski pocztą. W podaniu należy podać nazwisko, imię, wiek, wykształcenie, adres, szybkość ręcznego nadawania i słuchowego odbioru, oraz dane z dotychczasowej służby na stanowisku radiotelegrafisty lub radiotechnika.

Konkurs na 25-lecie III powstania śląskiego

Komitet Budowy Pomnika Czynu Powstańczego, pragnąc przyczynić się do uczczenia rocznicy 25-lecia wybuchu III powstania śląskiego, przypadającej na dzień 3 maja 1946, przez odpowiednie publikacje - ogłasza następujące konkursy:

1) na przyczynki naukowe wzgl. materiały o charakterze naukowym do dziejów III powstania śląskiego (opracowanie pewnych zdarzeń, monografia pewnego terenu w czasie powstania, pamiętnik, omówienie materiałów źródłowych czy bibliograficznych).

Nagrody: I - 15.000, II - 10.000, III - 5.000 zł.

2) utwór sceniczny wzgl. widowisko ludowe na tle powstań śląskich.

Nagrody: I - 10.000, II - 8.000, III - 5.000 zł.

3) nowela osnuta na tle powstań śląskich.

Nagrody: I - 6.000, II - 4.000, III - 2.000 zł.

4) wiersz poświęcony powstaniom śląskim.

Nagrody: I - 3.000, II - 2.000, III - 1.000 zł.

5) utwór muzyczny, przeznaczony na uroczystości obchodu 25-lecia powstania.

Nagrody: I - 5.000, II - 3.000, III - 2.000 zł.

Termin nadsyłania prac na wszystkie powyższe konkursy: **28.II.1946** (termin ten nie będzie w żadnym wypadku przedłużany). Prace, zaopatrzone godłem, w zamkniętych kopertach nadsyłać należy na adres: Komitet Budowy Pomnika Czynu Powstańczego, Komisja naukowa, Katowice, ul. Warszawska 37. Na kopercie należy zaznaczyć, o który z wymienionych konkursów chodzi. Równocześnie należy

przysłać drugą zamkniętą kopertę, zaopatrzoną tym samym godłem, zawierającą w środku imię i nazwisko autora oraz dokładny adres.

Sąd konkursowy może w razie, gdy nadesłane prace nie odpowiadają wymaganiom i warunkom konkursu, nie przyznać nagród wzgl. rozdzielić je między kilku uczestników. Wszystkie nadesłane prace (tak nagrodzone jak i nie nagrodzone) stają się własnością Komisji naukowej, a po jej rozwiązaniu przechodzą do dyspozycji Instytutu Śląskiego w Katowicach, i mogą przez Komisję, a następnie przez Instytut Śląski zostać wykorzystane w porozumieniu z autorami z pełnym uwzględnieniem ich praw autorskich.

Skład sądów konkursowych podany zostanie osobno.

Aeroklub Łódzki

zawiadamia, że walne zebranie członków AŁ odbędzie się dnia 1-go grudnia 1945 roku, o godz. 16-ej w pierwszym i o 16,30 w drugim terminie w lokalu org. Związku Byłych Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację, w Łodzi, ul. Piotrkowska 49.

Porządek obrad wg ogłoszenia w sekretariacie AŁ.

NIKLOWANIE, SPAWANIE

różnych metali oraz reperacje wchodzące w zakres ślusarstwa i mechaniki. NAPRAWA kucharek elektrycznych i żelazek elektrycznych oraz przerabianie z 220 Volt na 120 Volt - Firma „TA-SO” Sienkiewicza 25. (PAP)

Stypendia dla uczniów szkoły morskiej

Zarząd Miejski w Łodzi, doceniając należyte konieczności przygotowania odpowiednich sił fachowych dla prac, związanych z naszym morzem i pragnąc choć w skromnych ramach dać temu wyraz, ustanowił 5 stypendiów dla uczniów Szkoły Morskiej w Gdyni. Stypen-

dia mogą otrzymać niezdolni do zdania, wykazujący dobre postępy w nauce.

Wysokość stypendium wynosi 1000 zł miesięcznie i jest płatne w ratach kwartalnych z góry. Podania z życiorysem i zaświadczeniem szkoły należy składać w Wydziale Oświaty, ul. Piotrkowska 37, II piętro.

SGH w Łodzi rozpoczyna wykłady

Wykłady I, II i III roku Szkoły Głównej Handlowej w Łodzi oraz wykłady na Studium Ubezpieczeniowym rozpoczynają się w czwartek dnia 15 b. m. Terminy rozpoczęcia wykładów na pozostałych Studiach Specjalnych zostaną podane wkrótce. Dzięki życzliwej pomocy władz Samorządowych oraz Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego wykłady odbywać się będą w gmachu szkolnym przy ul.

Sterlinga 24, posiadającym obszerną salę. W tymże gmachu mieszczą się Rektorat, Kwestura i Sekretariat uczelni.

Ze względu na ciężkie warunki materialne młodzieży akademickiej, której znaczna część zajmuje się pracą zarobkową, większość wykładów będzie się odbywać w godzinach popołudniowych.

Ogłoszenia drobne

Lekarze

RENTGEN (prześwietlenia płuc i serca). Wigny Nr 17. (1983)

Dr med. E. MIKULICZ ze Lwowa, lekarz-dentysta, specjalista w leczeniu chorób dziąseł i jamy ustnej. Zawadzka 17. (1358)

Dr Anatol MIKULKO, specjalista chorób kobiecych, przyjmuje od 3-6 po poł. codziennie. Bandurskiego 8. (R)

Dr med. WIKTOR PIESKOW z Wilna - choroby nerwowe i wewnętrzne (przemiany materii) przyjmuje 2,30-5, ul. 11 Listopada 12. (1477)

Dr WACŁAW KONAR, specjalista chorób żołądka, kiszki i wątroby. Łódź, Sienkiewicza Nr 61, tel. 11-959. Przyjmuje od 3-6. (Kr)

Dr med. STANISŁAW BIBERGAL specjalista chorób skórnych i wenerycznych powrocił. Piotrkowska 134, Przyjmuje od 4-6. (1810)

Dr med. KUDREWICZ ZYGMUNT, specjalista chorób wenerycznych i skórnych Piotrkowska Nr 106. Przyjmuje od 8-12 i od 4-8. (1699)

Dr PIETRASZKIEWICZ specjalista chorób uszu, nosa, gardła. Sienkiewicza 73. Przyjmuje 15-16 i 19-20. (1665)

Dr med. HEJKA JAN ANTONI, wrócił i znawca praktykę. Brzeźna 6, tel. 158-19. (1935)

Dr med. KAZIMIERZ BRZOSOWSKI, choroby kobiece, wznowił przyjęcia, Kilińskiego 78 (1937)

DR MED. GROTT JÓZEF z Warszawy wkrótce rozpoczyna ordynarię w chorobach wewnętrznych w Łodzi, ul. Nawrot 72, m. 9. Zgłoszenia telefoniczne Nr 158-07, godz. 8. 2014

Dr KOWALSKI MIECZYSLAW specjalista chorób wenerycznych i skórnych, Aleja 1 Maja 3. Przyjmuje 3-6. (1612)

Zaofiarowanie pracy

POSZUKUJE wykwalifikowanych: wychowawczyń do 2 dzieci oraz gospodyni. Tel. 158-19. (1935)

POSZUKIWANY inżynier elektryk z perfekcyjnym niemieckim. - Księgarnia, Piotrkowska 123. (ag)

WYKWALIFIKOWANA siła czapnicza potrzebna od zaraz. Wytwórnia Czapek Wojskowych, Cywilnych. Łódź, Zawadzka 1. (Ag)

GIMNAZJUM W OZORKOWIE zaangażuje przyrodnika, geografa. Dodatkowo otrzyma umiarkowane mieszkanie. (2035)

DYREKCJA Filharmonii Łódzkiej poszukuje woźnego. Zgłoszenia od 9-12, Piotrkowska 33. (PAP)

GUZIKARZ(KA) na kierownicze stanowisko w Produkcji guzików poszukuje. Oferty z opisem dotychczasowej pracy kierować pod: Łódź, Biernacka, Wólcańska 78, m. 8. (2081)

POSZUKUJE nauczycielki, wychowawczyni z angielskim, 2 dziewczynki 10 i 6 lat, warunki dobre, tel. 165-91, 7-8 wieczór. (2066)

FABRYKA Trykotaży poszukuje zdolnej kucharzki, celem prowadzenia stołówki fabrycznej. Zgłaszać się Łódź, Pomorska 65. (2074)

POTRZEBNA zdolna modystka lub podręczna. Wiadomość: Nawrot 7 (sklep z kapelusznymi). (2053)

POSZUKUJE nauczyciela, celem przygotowania do matury, tel. 189-14. (2062)

Lokale

SKLEP odstąpię z mieszkaniem. Wiadomość, Traugutta 4, m. 25, godz. 10-15. (2062)

POKOJ dla korzystania na przyjazd ze wsi, na miejscu skład, okolica ul. Wólcańskiej. Oferty składać do Administracji „102”. (1987)

KULTURALNY, wypłacalny pan poszukuje pokoju niekierującego z wygodami. Okolice obojętne. Oferty pod „Wypłacalny” do PAP, ul. Piotrkowska 133. (pap)

POKOJU dużego, umeblowanego, posiadającego co najmniej 2-3 łóżka lub jeszcze jeden łóżeczko dla przyjeżdżających urzędników w centrum miasta, poszukuje poważna instytucja. - Zgłoszenia kierować ul. Cegielniana 23-7 lub telefonicznie od godz. 18, tel. 135-13. (2071)

POSZUKUJE mieszkania 3-4 pokojowego w śródmieściu. Kupię także meble. Zgłoszenia tel. 189-14. (2062)

POSZUKUJE się pojedynczych i podwójnych pokoi sublokatorskich dla naszych pracowników. Zgłoszenia: Centralny Zarząd Kin, Łódź, Sienkiewicza 33. Dział Zaopatrzenia. (2056)

POSZUKUJE 2-4 pokojowego mieszkania ewent. z meblami oraz 2 pokoi sublokatorskich. Warunki do omówienia. Wiadomość „Grand Hotel” pok. 344, tel. 199-29 od 14-15 lub 18 do 20-tej. (2060)

DUŻY SKLEP przy Piotrkowskiej do odstąpienia. Wiadomość tel. 173-59. (kr)

Kupno i sprzedaż

MASZYNY do pisania - liczenia - szycia. Radia - przyrządy lekarskie. Kupno-sprzedaż naprawa. Radwańska 4-6. (Ag)

WARSAWSKA firma. Przybory szewskie i rymarskie I, Bogdanowicz i Ska, obecnie - Łódź, ul. Piłsudskiego 44 poleca: skórę, gumę, narzędzia, kleje. Ceny niskie. (Ag)

PIANINO lub fortepian dla stowarzyszenia poszukuje zaraz. Oferty do Administracji pisma pod „275”. (2052)

FUTRO karakułowe zamienię na męskie lub sprzedam. Wólcańska 95/17, godz. 5-8. (2019)

MASZYNE do pisania i wózek ręczny kupię. - Łódź, Piotrkowska 39, m. 5, tel. 140-25. (PAP)

MASZYNY do pisania, liczenia, szycia, radio. Kupno-sprzedaż naprawa. Południowa 1. (Ag)

ARTYKUŁY żelazne, naczynia kuchenne, lampy i palniki karbidowe po cenach najniższych poleca firma Jan Borowski, Łódź, Piotrkowska Nr 16, telefon 191-92. (Ag)

HURTOWNIA ARTYKUŁÓW FRYZJERSKICH KOSMETYCZNO - PERFUMERYJNYCH Józef Popławski, Łódź, Sienkiewicza 63, tel. 152-02 poszukuje bezpośrednich źródeł zakupów. (PAP)

BEZKI do kapusty dębowe, sosnowe. Hurt - detal, Główna 67. 1919

DOM SZTUKI, Piotrkowska 84. Posiada obrazy najwybitniejszych mistrzów polskich. (PAP)

KUPIĘ większą ilość skór fokowych i innych gatunków futer. Skład futer Jan Kawiorski, ul. Piotrkowska 160. (Ag)

SUROWIEC NA GUZIKI każdą ilość kupuję (galalit, ebonit, celulozoid, celuloza i inne). Biernacka, Łódź, Wólcańska 78, m. 8. (2080)

WODA destylowana, 1 000 kg dziennie do nabycia w Zakładach Chemicznych Scott i Bowne, Łódź, Drewnowska 43. Cena urzędowa. (2070)

KUPUJEMY złom srebra w każdej ilości. Płacimy najlepiej. Laboratorium Chemiczne: Plac Wolności 2, m. 2. Godz. 8-15. (2057)

Różne

KUJAWA Alfreda, Siedlecka 6a, unieważnia skradzione dokumenty i świadectwo wierności Nr 575/45 - wydane przez Starostwo Grodzkie. (2037)

TOWARZYSZA podróży Katowice-Łódź, dnia 18 bm. proszę o zwrot papierosnicy. Nawrot 8, m. 10. (2045)

WSPÓLNICZKA młoda, reprezentacyjna z gotówką i współprac. do przedsiębiorstwa o charakterze kulturalno-rozrywkowym poszukiwana. Zgłoszenia: Biuro „Reklama”, Piotrkowska 46, tel. 173-59. (kr)

MASZYNY do szycia wszelkich systemów, domowe jak i specjalne dla przemysłu przyjmuje do reperacji Amerykańska Spółka Akcyjna Singer Sewing Machine Company, Łódź, Piotrkowska 86 i Plac Reymonta 1/2. Obsługa szybka i solidna. (Ag)

KORRESPONDENCYJNE KURSY KSIĘGOWOŚCI Informacje: Lublin, skrzynka pocztowa 105. (Kr)

UNIEWAŻNIAM zgubioną legitymację, zaświadczenie wydane przez Sąd Okręgowy w Łodzi na nazwisko Ogilba Helena, Ostrzegam przed użyciem. (2076)

JOJO zastępuje jajka. Wytwórnia spożywcza „Marko”. Dr Maria Kozłowska, Łódź, Kopernika 17. Poszukujemy przedstawicieli. (2078)

KRAJEWSKI Józef, Kraśnińska 16, m. 15 - unieważnia skradzioną palcówkę. (2061)

UNIEWAŻNIAM skradzione w dniu 19 listopada 1945 roku o godz. 18-ej w tramwaju Nr 4 na odcinku między rogami Piotrkowskiej i Przejazd a przystankiem przy rogu ul. Sienkiewicza i Przejazd, cztery weksle in blanco na pięć tysięcy każdy, podpisane przez Janinę Kurowską. (2069)

LYSZKOWSKI Henryk, wieś Feliksia, gm. Wiśkitno, unieważnia skradzioną metrykę urodzenia, palcówkę, przepustkę rowerową. (2065)

WOLA Stanisław, Radomsko 16, unieważnia skradziony dowód osobisty, książkę pracy. (2067)

ZIELIŃSKA Janina, 11-ego Listopada 30, unieważnia skradziony bilet tramwajowy rodzinny, legitymację nauczycielską i związkową, dowód osobisty. (2072)

SIEMIASZKOWICZ Aleksander, Berka Joselewicza 16, unieważnia zagubioną kartę ewakuacyjną PUR, metrykę urodzenia, legitymację Związku Zawodowego Muzyków. (2073)

SATRIAN Feliks, Główna 62, m. 59 unieważnia skradzioną kartę rozpoznawczą, metrykę urodzenia, świadectwo ślubne. (2079)

DNIA 19 bm. zostawiono teczkę z świadectwami ogrodniczymi w tramwaju Nr 5. Uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. Grzełek Adam, Wileńska Nr 15, m. 4. (2078)

KOWALSKI Jan, Piotrków Trybunalski, Bujnowska 26 - unieważnia zagubioną kartę rozpoznawczą, świadectwo lekarskie niezdolności do pracy, wydane przez lekarza urzędowego niemieckiego, kartę rejestracyjną RKU. (2075)

SZELEST Zofia, Sienkiewicza 9, unieważnia zagubione tymczasowe zaświadczenie książeczki wojskowej wydane przez RKU Łódź Miasto. (gr)

URBAŃSKI Edward, Kilińskiego 116, unieważnia skradzione dokumenty, kartę rejestracyjną RKU Łódź Miasto. (2055)

ŁOPATA Władysław, Aleksandrów, Bankowa Nr 4, unieważnia skradzione dokumenty. (2061)

UNIEWAŻNIAMY zagubione dnia 19. 2. 1945 roku zaświadczenie na Nr próbny na samochód ciężarowy. Spółdz. Wydawn. „Czytelnik” Nr C 44072 PR. z Nr motoru 44 BRA 4741 i Nr podwozia BR 37931. (gr)

WOSZCZYK Genowefa, Zgierz, Drewnowska 1, unieważnia skradzioną kartę meldunkową, kartę rejestracyjną, legitymację tramwajową. (2063)

Poszukiwanie rodzin

WILNIANIE! Kto zna obecny adres Małińskiej Jadwigi lub najbliższej rodziny, zamieszkujących ostatnio na Łosiówce, Pionierska Nr 16/28. Wiadomość wynagrodz. Solarska Anna, Szczecin, Mazurska 23, m. 4. (kr)

KALENDARZYK HISTORYCZNY

ŚRODA
21
LISTOPADA

DZIŚ:
Ofiarowanie N.M.P.,
słow.: Sławy.
JUTRO:
Cecyliji i Filemona;
słow.: Wszemity.

1830 Umarł zasłużony na polu nauki polskiej — Jan Śniadecki.
1869 Urodził się w Paryżu znakomity pisarz francuski — André Gide.
1918 Francuzi zajmują Strassbourg.

KRONIKA

WAŻNE TELEFONY

Wojew. Urząd Bezpieczeństwa — tel. 252-72
Miejski Urząd Bezpieczeństwa — tel. 119-61
Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa — tel. 130-01
Komenda Miejska MO — tel. 253-60
Pogotowie Ratunkowe Miejskie — tel. 104-44
Straż pożarna — tel. 4
Biuro numerów — tel. 199-00

DYŻURY APTEK

Dzisiejszej nocy dyżurują apteki: Chądzińskiej (Piotrkowska 165), Głuchowskiego (Narutowicza 6), Kowalskiego (Rzgowska 147), Wójcickiego (Napiórkowskiego 27), Kahanego (Limanowskiego 80).

TEATRY

Teatr WP (Cegielniana 27) godz. 19.15 „Ostrożnie, świeżo malowane”.
Teatr Powszechny TUR (11 Listopada 21) godz. 19.15 „Pan Jowialski”.
Teatr Kameralny Domu Żołnierza (Przejazd 34) godz. 19.15 „Pygmalion”.
Teatr Syrena (Traugutta 1) godz. 19.15 „Miłość i propaganda”.
Teatr Komedia Muzyczna (Nawrot 27) godz. 19.30 „Podwójna buchalteria”.
Teatr Gong (Kilińskiego 124) godz. 19.30 „10 deka serca”.

KINA

„Polonia” (Piotrkowska 67), „Tęcza” (Piotrkowska 108) „Iwan Groźny”, „Wisła” (Przejazd Nr 1), „Stylowy” (Kilińskiego 123) „Kiedy jesteś zakochana”, „Bałtyk” (Narutowicza 20) „Pojedynek”, „Gdynia” (Przejazd 2) „Pojedynek”, „Włóknarz” (Zawadzka 16) „Osły alpejskie”, „Hel” (Legionów 2-4) „Paweł i Gawel”, „Robotnik” (Kilińskiego 178) „U kresu drogi”, „Wolność” (Napiórkowskiego 16) — „Roma” (Rzgowska 84) „Serce matki”, „Przedwiośnie” (Zeromska 74-76) „Druga młodość”, „Tatry” (Sienkiewicza 40) „Druga młodość”, „Zachęta” (Zgierska 26) „Nr 217”, „Hel” (Ruda Pabianicka) „Madrata”.

Początek seansów w dni powszednie o godz. 16, 18, 20, w niedziele i święta o godz. 14, 16, 18 i 20. Kina „Polonia”, „Hel”, „Bałtyk”, „Wisła”, „Roma” i „Przedwiośnie” rozpoczynają seanse pół godziny później.

TEATR WOJSKA POLSKIEGO

Codziennie o 19.15 świetna komedia francuska pt. „Ostrożnie świeżo malowane”, z Jackiem Woszczerowiczem, który w roli doktora Gadarin stworzył kreację aktorską najwyższej klasy. Publiczność bawi się znakomicie.

PAŃ JOWIALSKI

grany jest codziennie o godz. 19.15 w Teatrze Powszechnym z Zeltwerowiczem, jako niezrównanym szambelanem i Grollickim jako Jowialskim. Świetna reżyseria Szletyńskiego.

KAZIMIERA RYCHTERÓWNA W ŁÓDZI

W najbliższych dniach odbędzie się pierwszy po sześciu latach w Łodzi koncert recytatorski niezrównanej artystki żywego słowa K. Rychterówny.

KONCERT JERZEGO GARDY

Jak nam donoszą koncert najznakomitszego barytona polskiego Jerzego Gardy został ze względów technicznych przesunięty na 3 grudnia, godz. 19 po południu i odbędzie się jak zapowiedziano w Teatrze Wojska Polskiego.

WIELKI PORANEK PIEŚNI I HUMORU

W niedzielę, 25 bm. o godz. 12 w poł. odbędzie się w kinie POLONIA, Piotrkowska 67, wielki poranek artystyczny organizowany przez PCK. Udział biorą: H. Brzezińska, S. Górka, A. Harris, R. Gierasieński, M. Harris, W. Jankowski, A. Starski; przy fortepianie — F. Leszczyńska.

Szczegóły w programach. Przedprzedaż biletów w cenie od 15 zł. odbywa się codziennie w kasie kina POLONIA w godz. 11 — 19. Dochód z koncertu przeznaczony na P.C.K.

WIELKI KONCERT BEETHOVENOWSKI W FILHARMONII

Solistą V-go koncertu symfonicznego, który odbędzie się w piątek, dnia 23-go b. m. będzie Stanisław Szpinalski, który odegra koncert fortepianowy Es-dur Beethovena. Poza tym usłyszymy piątą symfonię i uwerturę „Egmont”. Na czele orkiestry stanie dyr. Zdzisław Górzyński. (Pap)

DZIENNIK SPORTOWY

Pogoń wygrywa z Borutą — Zgierz

W niedzielę w Zgierz odbył się towarzyski mecz piłki nożnej między drużyną łódzka K. S. Pogoń a drużyna zgierska — Boruta. Po bardzo ciekawej grze drużyna Pogoni wygrała mecz 1:0 (0:0). Decydującą bramkę strzelił Kabarg. Sędziował dobrze Górski. Na przedmecz Boruta - Zgierz II wygrał z Pogonią. Łódź II 3:2 (1:1). Publiczności około tysiąca.

WARTA — ŁKS

Spotkanie bokserskie między Wartą z Poznania a ŁKS odbędzie się w niedzielę w Łodzi w sali teatru Wojska Polskiego przy ul. Cegielińskiej 27 o godz. 11 rano. Warta wystąpi w następującym składzie: Dominiak, Wirski, Rogalski, Vogt, Skalecki, Jarecki, Sobczyk, Szymura.
W drużynie ŁKS wystąpią między innymi: Pisarski, Czarniecki, Nieważdił i inni.
Spotkanie zapowiada się nadzwyczaj interesująco.

Pierwszy zjazd Zw. Młodzieży Wiejskiej „Wici”

W Łodzi odbył się pierwszy powojenny walny zjazd delegatów Łódzkiego Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”. W skład prezydium weszli m. in. ob. Sciborek jako przewodniczący, Bańczyk, Balcerzak i Gałaj. Po zagajeniu uczestnicy uczcili jednogłosem milczeniem pamięć Wincentego Witosa. Przemówienie powitalne wygłosili przedstawiciele: Zarządu Głównego ZMW „Wici”, PPR, PPS, PSL i in. Następnie ob. Sciborek wygłosił referat pt. „Oblicze ideowe ZMW „Wici” nawiązujący do dorobku organizacyjnego i ideowego „Wici” sprzed wojny.

W roku 1939 ZMW „Wici” liczył 92.000 członków, w chwili obecnej zaś liczy około 500.000. Poza zwiększeniem liczby członków dorobek związku wyraża się organizacją uniwersytetów ludowych oraz pewnymi osiągnięciami wydawniczymi. Związek wychowuje nowy typ działacza ludowego, pracującego na wszystkich odcinkach życia państwowego. W dalszym ciągu referent omówił uchwaloną na zjeździe w 1939 r. deklarację ideową „Wici” oraz przedstawił wkład członków związku w dzieło walki zbrojnej z okupantem, a następnie w dzieło odbudowy kraju.

Na zakończenie zjazdu odbyła się akademicka żałoba ku czci śp. Wincentego Witosa, po której uchwalono rezolucję, aby zwłoki wodza ruchu ludowego w Polsce spoczęły na Wawelu.

W drugim dniu obrad ob. Białoskórski złożył sprawozdanie z działalności Związku od roku 1939 do chwili obecnej. Zamierzenia na

najbliższą przyszłość omówił wiceprezes zarządu wojewódzkiego „Wici” — ob. Gałaj, wskazując jednocześnie możliwości wyrównania strat, jakie w czasie wojny poniosła młodzież chłopska. Plan pracy obejmuje m.in. samokształcenie i samowychowanie indywidualne i zespołowe w kołach i świetlicach wiciowych. Projektuje się zakładanie różnego rodzaju kursów powiatowych i wojewódzkich, prowadzenie spółdzielni zielańskiej i ogrodniczo-warzywniczej, prowadzenie dwu gospodarstw doświadczalnych, współpracę ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej, zorganizowanie Przystosowania Rolniczego.

Na zakończenie drugiego dnia obrad uchwalono rezolucję, w której wskazano m.in. na potrzebę współpracy z władzami oświatowymi celem wprowadzenia na wsi szkolnictwa średniego, jak również stworzenia sieci zawodowych szkół rolniczych i uniwersytetów ludowych. Dla zdobycia funduszy na pomoc dla uczącej się, niezamożnej młodzieży wiejskiej zadeklarowano współpracę z Towarzystwem Burs i Stypendiów. Doceniając wagę repolonizacji Ziemi Zachodnich, członkowie ZMW „Wici” wyrazili gotowość osiedlenia się na tych terenach większymi, zorganizowanymi grupami. Zjazd domaga się jednocześnie usunięcia z kraju wszystkich Niemców.

W zakończeniu rezolucja stwierdza konieczność utrzymania jedności ruchu ludowego.

Pierwszy walny zjazd ZMW „Wici” zakończył się wyborami do zarządu wojewódzkiego oddziału związku. (I)

Pierwsze po wojnie Muzeum Etnograficzne

Muzeum Etnograficzne w Łodzi powstało w roku 1931 i rozwijało się do wybuchu wojny. Jako cenna placówka kulturalna zostało przez Niemców zlikwidowane i doszczętnie prawie ograbione. Część zbiorów spalono, cenniejsze eksponaty wywieziono do muzeów niemieckich, resztę zaś złożono w prowizorycznych magazynach, gdzie nie konserwowane przetrwały do końca wojny, ulegając coraz większemu zniszczeniu. Do muzeum w Lipsku wywiezione zostały m. in. bogate zbiory etnograficzne (afrykańskie oraz środkowo i południowo-amerykańskie). Z bogatej biblioteki zdołano uratować zaledwie 200 egzemplarzy. Ogółem zniszczenia i braki Muzeum dochodzą do 65% stanu przedwojennego.

Prace nad ratowaniem ocalałych zbiorów rozpoczęły się w kwietniu br. a 17 li stopada wiceprez. Łodzi ob. Ajnenkiel dokonał uroczystego otwarcia Muzeum.

Zorganizowano sześć sal wystawowych w skromnym na razie lokalu. Obecne zbiory zawierają eksponaty przedstawiające kulturę ludową, przeważnie dawniejszą. W starannie urządzonych salach wystawowych oglądamy pięknie malowane na szkle obrazy przedstawiające postaci świętych, rzeźby tzw. „świętki”, oryginalne wycinanki, dawne stroje ludowe, dawne

meble rzeźbione i barwnie malowane. W innych salach mieszczą się przedmioty gospodarskie, rolnicze, łowieckie, rybaccie. Jedną z sal poświęconą jest garncarskiemu i zawiera piękne okazy sztuki garncarskiej. Niektóre działy ilustrowane są — w braku odpowiednich eksponatów — rysunkami przedstawiającymi np. między innymi sposoby łowu zwierząt, wyrób naczyń u ludów prymitywnych i u ludu polskiego.

Muzeum Etnograficzne prowadzić będzie badania nad kulturą wiejską, zyskując coraz nowe materiały i okazy. Muzeum współpracuje ściśle z Zakładem Etnografii Uniwersytetu Łódzkiego, na czele którego stoi prof. Zawistowicz. Kierownictwo Muzeum zdaje sobie sprawę z wielkiego znaczenia tego rodzaju placówki oświatowej w mieście uniwersyteckim, posiadającym katedrę etnografii i dlatego mimo wielkich braków Muzeum otworzyło wcześniej niż początkowo zamierzano.

Muzeum Etnograficzne w Łodzi jest pierwszym, jakie po wojnie zostało otwarte w kraju i posiada stosunkowo najbogatsze zbiory. Zamierza kształcić studentów etnografii w muzealnictwie oraz szerzyć kulturę ludową, dając jednocześnie bogate wzory artystom. (II)

Kursy dokształcające polskiej YMCA

Polska YMCA, pragnąc przyjąć z pomocą księgowym — praktykom, organizuje pod przewodnictwem Dr Dzięgielewskiego Jana, profesora SGH w Warszawie — oddział w Łodzi —

Wzwyż kurs rachunkowości w ramach planu kont.

Wyczerpujących informacji udziela Sekretariat Ogniska, ul. Moniuszki 4a od godz. 10 — 13 od 16 — 20.

Polska YMCA w Łodzi wznowia zapisy na Kursy Stenografii. Zapisy na Kurs niższy i wyższy przyjmuje Sekretariat Ogniska, ul. Moniuszki 4a codziennie od godz. 10 do 20 bez przerwy.

OSTATNIE DNI PROGRAMU W „GONGU”

W czwartek oraz w piątek teatr dla publiczności zamknięty. W sobotę i w niedzielę dwa ostatnie dni dowcipnego widowiska „Dziesięć deka serca”. W przyszłym tygodniu premiera. (kr)

Zarząd Nieruchomości OPUSZCZONYCH I PORZUCONYCH

Uchwała Miejskiej Rady Narodowej z dnia 28 września rb. powołał na Zarząd Nieruchomości Porzuconych i Opuszczonych w m. Łodzi. Agenda powyższa jest przedsięwzięciem miejskim, które powołane zostało do przejęcia administracji wszystkich nieruchomości opuszczonych i porzuconych na terenie naszego miasta, administrowanych dotychczas przez tymczasowy Zarząd Państwowy.

Zarząd Nieruchomości mieści się w lokalu przy ul. 6-go Sierpnia Nr 5, posiada telefony Nr 198-05, Nr 198-06.

„SZOPKA POLITYCZNA”

Od poniedziałku do środy włącznie „Szopka” gra w świetlicach robotniczych.

Od czwartku dnia 25. 11. do niedzieli dnia 25. 11. włącznie odbędą się cztery przedstawienia „Szopki Politycznej” w Studio Muzycznym Łódzkiej Agencji Koncertowej ul. Traugutta 1. Przedprzedaż biletów codziennie od godz. 10 do 14-jej w Łódzkiej Agencji Koncertowej, ul. Traugutta 1. (Pap)

Z ukosa

Sekret czy skecz?

Bardzo wiele — proszę was — szumu podniesiono w prasie i nie-w prasie dookoła przejazdki brytyjskiego premiera Attlee z Londynu do Waszyngtonu. Wywieszono dokładnie i podano do powszechnej wiadomości, czym jechał (dwoma samolotami), jak długo jechał (18 godzin), którędy jechał (przez Atlantyk) i z kim jechał (z 1 doradcą politycznym, 1 doradcą atomowym zwykłym, z 1 lordem atomowym, 3 stenografami i 14 uczonymi).

Doniesiono niezwłocznie, kiedy przybył (sobota, 10.11.1945, godz. 3.45 pop.), dokąd przybył (do apartamentów gościnnych Bidego De mu), z kim się spotkał (z prez. Trumanem, z premierem Mackenzie Kingiem, z 1 amerykańskim doradcą atomowym, z 1 wysokim komisarzem brytyjskim i z 1 niskim amerykańskim kierownikiem biura badawczego) oraz komu i czego kategorię odmówił (prasie — wywiadu. P. S. Dzięki temu posiadamy tyle wyczerpujących wiadomości).

Skąd — do stu Lindbergów — takie ogromne zainteresowanie tą podróżą przez Atlantyk? Sama podróż nie jest już dziś przecież atrakcją sportową. Że trwała półtora doby? Nie, to nie jest kwestia dob. Tu chodzi o zupełnie co innego. O przebieg naszych czasów. O szaber. Szaber? Tak. Dostojny premier brytyjski pojechał wyszabrować pewną rzecz od prezydenta Trumana. Nie, nie — proszę się uspokoić, obywatele Argonauci naszych Ziemi Zachodnich — nie ma tej rzeczy ani w Wroclawiu, ani w Jeleniej Górze. Te rzecz ma tylko prezydent Truman. Nazywa się ona — energia atomowa.

Kiedy czytałem — w związku z wyżej opisaną wizytą premiera Attlee — sensacyjne nagłówki w różnych pismach („Opadnie zasłona tajemnicy bomby atomowej” albo „Zmora bomby atomowej przestanie zagrażać światu”), to — darując mi, czytelnicy — rzycałem ze śmiechu. Proszę mnie źle nie rozumieć: nie chcę tym śmiechem podważyć dobroczynnej Organizacji Narodów Zjednoczonych. Chodzi mi tylko o — sekret energii atomowej.

Bo powiedzcie sami: jedzie sobie Attlee z całą ekipą przez Atlantyk kołowac dyplomatemnie Truman, a tymczasem... Tymczasem angielski „Daily Sketch” pisze, co następuje (wg. informacji „Robotnika” z dn. 16.11 br.): „Na ulicach Londynu ukazał się samochód, poruszony ENERGIĄ ATOMOWĄ. W aucie, prowadzonym przez wynalazcę motoru atomowego, J. Wilsona, zajęli miejsce: minister opatu Shinwell i jeden z posłów do parlamentu angielskiego. Motor atomowy był zamknięty w pudle metalowym...” i te d. A to sprzyja ten J. Wilson. Nie ma w szabrze, jak inżynier atomowy, to w dalszym ciągu nie mogę się zorientować, co z nią właściwie jest. Czy to „sekret” czy „sketch”. Przypuszczam raczej, że to drugie.

ETIENNE

Zapisy do szkoły aktywu świetlicowego

Szkoła Aktywu Świetlicowego zorganizowana przez Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy wespół z Centralnym Robotniczym Domem Kultury — TUR w Łodzi, z siedzibą w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 245, zawiadamia, że zapisy na 10 — miesięczny kurs dla miejscowych, szkolący do zawodowej pracy instruktorskiej i kierowniczej w świetlicach, zostały przedłożone do dnia 25 listopada b. r. Wpisy przyjmuje codziennie Sekretariat Centralnego Robotniczego Domu Kultury — TUR ul. Piotrkowska 245 w godz. od 9 — 19. Szczegółowe informacje na miejscu.

Pod tym samym adresem przyjmowane są zapisy na 3-miesięczny internatowy kurs dla zamiejscowych. Termin wpisów do 10 grudnia b. r.

Oddział Towarzystwa Botanicznego

W Łodzi został zorganizowany Oddział Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Centrala PTB znajduje się obecnie w Warszawie. Do władz Oddziału Łódzkiego weszli: przewodniczący — prof. dr Fr. Skupieński, wiceprzewodniczący — prof. A. Czartkowski, sekretarz — dr Karpowiczówna, skarbnik — P. A. Napiórkowska.

Do Towarzystwa mogą należeć wszystkie osoby pracujące na polu naukowym, oraz interesujące się botaniką. Posiedzenia PTB będą się odbywały co 2 tygodnie.

Komitet Redakcyjny
Redaktor Naczelny przyjmuje codziennie

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 96, tel. 123-34 D—06239
od godz. 13—14-tej, tel. 207-18. Sekretarz Redakcji od 10-tej do 12-tej, tel. 123-33. Redakcja rękopisów nie zwraca.
Za treść i terminy ogłoszeń nie bierze odpowiedzialności.

Wydawca: Spółdzielnia „Czytelnik”

ZJAZŁ OGŁOSZEŃ, Piotrkowska 96, III piętro, czynny od 9 — 12 i od 14 — 15. Ceny ogłoszeń: Drobne — za wyraz pet itowy poza tekstem — 5 zł. Inne ogłoszenia: za milimetr szpalty poza tekstem — zł 14, w tekście zł 21. W numerach nie dzielnich i świętecznych — 50 proc. drożej
Odbito w drukarni Spółdzielni „Czytelnik” Nr 4, Łódź, Żwirki 2